

DECIZIE

01 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Tatiana Vieru, Oleg Sternioală,
Ion Corolevschi, Svetlana Novac

examinînd recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău,

în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Magister-Lux” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a ț ă:

La data de 14 iunie 2013, reclamanta SRL „Magister-Lux” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat, că în baza actului nr. 1-601156 din 26 ianuarie 2013, întocmit în urma controlului operativ efectuat de către Inspectoratul Fiscal de Stat Briceni la subdiviziunea SRL „Magister-Lux” de pe str. M. Eminescu, 5, orașul Briceni, Direcția Generală Control Fiscal al IFS mun. Chișinău a emis decizia nr. 573/3/11 din 20 februarie 2013, primită prin intermediul poștei la 12 martie 2013, prin care întreprinderii i-a fost aplicată o amendă în mărime de 10000 lei, pentru desfășurarea activității de antreprenariat fără utilizarea mașinii de casă și control cu memorie fiscală existentă.

Potrivit actului nr. 1-601156 din 26 ianuarie 2013 s-a constatat excedentul de mijloace bănești în casierie, în suma de 1650 lei, care nu poate fi justificat prin datele emise de MCC existent.

Nefiind de acord cu decizia nr. 573/3/11 din 20 februarie 2013, la data de 21 martie 2013, reclamanta SRL „Magister-Lux” a depus cererea prealabilă, prin care a solicitat anularea acesteia cu clasarea cauzei.

Prin decizia nr. 431 din 17 mai 2013, pe care reclamanta a primit-o la 27 mai 2013, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău a considerat neîntemeiată contestația înaintată de către contribuabil și lipsa temeiului legal de modificare a deciziei contestate.

Reclamanta SRL „Magister-Lux” a mai menționat că inspectorii fiscali, eronat au constatat, că suma de 1650 lei aparține întreprinderii SRL „Magister-Lux”. Or, această sumă nu a fost trecută prin MCC și nici nu se păstra în caseta (sertarul) pentru bani a MCC sau în alt loc special destinat pentru primirea și păstrarea temporară a mijloacelor bănești provenite din operațiunile economice curente pe motiv, că aceștia erau banii personali ai operatorului-casier și, prin urmare, nu puteau fi înregistrați în MCC.

Consideră, că organul fiscal eronat a interpretat situația de facto, nu a analizat corect și prompt cazul, nu a prezentat probe veridice, făcând concluzii pripite.

Or, la momentul întocmirii actului nr. 1- 601156 din 26 ianuarie 2013 a fost întocmit și proces-verbal cu privire la contravenție seria MF nr. 0042901 din 26 ianuarie 2013, prin care operatorul-casier al sălii de joc de pe str. Eminescu, 17 „g”, orașul Briceni, Alexa Alina a fost sancționată pentru aceeași faptă, conform prevederilor art. 293/1, alin. (5) Cod contravențional.

Însă, prin hotărârea Judecătoriei Briceni din 18 aprilie 2013, rămasă irevocabilă la data de 03 mai 2013, procesul-verbal cu privire la contravenție seria MF nr. 0042901 din 26 ianuarie 2013 a fost recunoscut nul pe motiv, că n-a existat fapta contravenției. Potrivit hotărârii nominalizate, s-a constatat faptul, că excedentul de mijloace bănești în sumă de 1650 lei erau banii personali ai contravenientei Alexa Alina, pe care aceasta îi păstra în sertarul de jos al mesei de lucru și nu în safeu, sau în alt loc destinat păstrării banilor încasați.

Solicită reclamanta SRL „Magister-Lux” anularea deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, nr. 573/3/11 din 20 februarie 2013 privind aplicarea amenzii în mărime de 10 000 lei, pentru desfășurarea activității de antreprenoriat fără utilizarea mașinii de casă și control cu memorie fiscală existentă.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, acțiunea a fost admisă. S-a anulat decizia Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău nr. 573/3/11 din 20 februarie 2013, ca fiind ilegală.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2014 a fost respins apelul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 26 decembrie 2013.

Invocînd netemeinicia deciziei enunțate, recurentul Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, la data de 10 iunie 2014 a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri privind respingerea acțiunii.

În motivarea amplă a recursului, recurentul a indicat în esență că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece la emiterea acesteia au fost încălcate esențial normele de drept procedural.

Contrar concluziilor instanțelor de judecată ierarhic inferioare, recurentul a indicat despre emiterea deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău nr. 573/3/11 din 20 februarie 2013 cu respectarea rigorilor procedurale ale legii.

Astfel că, instanțele de judecată nu au ținut cont de constatările din actul nr. 1-601156 din 26 ianuarie 2013. Or, conform acestora, intimata SRL „Magister-Lux”, contrar prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) Cod fiscal, precum și a prevederilor Hotărîrii Guvernului cu privire la aplicarea mașinii de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar nr. 474 din 28 aprilie 1998, a admis un excedent de mijloace bănești în casierie în sumă de 1 650 lei, care nu poate fi justificat prin documentele emise de mașina de casă și control existentă.

Prin urmare, recurentul Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău consideră că instanța de apel nu a dat apreciere clară probelor din dosar.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe.

Verificînd argumentele recursului, coroborat circumstanțelor de drept pe care este întemeiată decizia instanței de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a dat apreciere corectă pretențiilor deduse judecății, circumstanțelor de fapt stabilite, în rezultat, în mod legal și întemeiat a menținut hotărîrea primei instanțe.

În ședința de judecată, s-a stabilit că, prin acțiunea formulată, intimata SRL „Magister-Lux” a solicitat anularea deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, nr.573/3/11 din 20 februarie 2013 privind aplicarea amenzii în mărime

de 10 000 lei, pentru desfășurarea activității de antreprenoriat fără utilizarea mașinii de casă și control cu memorie fiscală existente.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii integrale acțiunii.

Pentru a emite soluția enunțată, instanța de fond a reținut că la momentul întocmirii actului nr. 1-601156 din 26 ianuarie 2013 a fost întocmit și proces-verbal cu privire la contravenție, prin care operatorul-casier al sălii de joc de pe str. Eminescu, 17 „g”, orașul Briceni, a fost sancționat conform prevederilor art. 293/1, alin. (5) Cod contravențional, pentru încălcarea regulilor de exploatare a mașinilor de casă și control.

Totodată, instanța de fond a mai menționat despre hotărîrea Judecătoriei Briceni din 18 aprilie 2013, rămasă irevocabilă la data de 03 mai 2013, prin care procesul-verbal cu privire la contravenție sus-indicat din 26 ianuarie 2013 a fost recunoscut nul, pe motiv că n-a existat fapta contravenției. Prin aceeași hotărîre s-a mai stabilit că excedentul de mijloace bănești în sumă de 1650 lei erau banii personali ai operatorului-casier, pe care acesta îi păstra în sertarul de jos al mesei de lucru, ci nu în safeu, sau în alt loc destinat păstrării banilor încasați.

Reieșind din cele enunțate, prima instanță a concluzionat în favoarea inexistenței faptului comiterii încălcării fiscale de către intimata SRL „Magister-Lux”, respectiv, decizia Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău nr. 573/3/11 din 20 februarie 2013, fiind pasibilă de a fi anulată.

Aceași soluție a fost reținută și de către instanța de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră legală și întemeiată soluția instanței de apel, rezultată din justa interpretare și aplicare a normelor de drept material.

Astfel, analizînd circumstanțele faptice ale cauzei și actele anexate la materialele dosarului, instanța de recurs a reținut actul nr. 1-601156 din 26 ianuarie 2013 privind efectuarea controlului operativ de către IFS Briceni la subdiviziunea SRL „Magister-Lux” din str. M. Eminescu, 5, or. Briceni. În baza actului respectiv s-a constatat excedentul de mijloace bănești în casierie, în suma de 1650 lei, care nu poate fi justificat prin datele emise de MCC existent, (f.d.5).

Tot din materialele dosarului rezultă că prin decizia nr. 573/3/11 din 20 februarie 2013, emisă de Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, s-a dispus aplicarea în privința SRL „Magister-Lux” a unei amenzi în mărime de 10 000 lei, pentru desfășurarea activității de antreprenoriat fără utilizarea mașinii de casă și control cu memorie fiscală existente, (f.d.6).

Nefiind de acord cu decizia nr. 573/3/11 din 20 februarie 2013, intimata SRL „Magister-Lux”, la data de 21 martie 2013 a formulat o cerere prealabilă în adresa Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea deciziei sus-indicate, cu clasarea cazului, (f.d.7).

Însă, prin decizia nr. 431 din 17 mai 2013, recurentul Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău a considerat neîntemeiată contestația înaintată de către contribuabil și lipsa temeiului legal de modificare a deciziei contestate, (f.d.8-9).

Totodată, este de menționat că prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria MF 0042901 din 26 ianuarie 2013, operatorul-casier al sălii de joc de pe str. Eminescu, 17 „g”, orașul Briceni, Alexa Alina a fost sancționată conform prevederilor art. 293/1, alin. (5) Cod contravențional, pentru încălcarea regulilor de exploatare a mașinilor de casă și control, (f.d.12).

În cadrul judecării pricinii, de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, în baza art. 123 alin. (2) CPC, s-a reținut hotărîrea Judecătoriei Briceni din 18 aprilie 2013, rămasă irevocabilă la data de 03 mai 2013, prin care procesul-verbal cu privire la contravenție sus-indicat a fost recunoscut nul, pe motiv că n-a existat fapta contravenției. Prin aceeași hotărîre s-a mai stabilit că excedentul de mijloace bănești în sumă de 1 650 lei erau banii personali ai operatorului-casier, pe care acesta îi păstra în sertarul de jos al mesei de lucru, ci nu în safeu, sau în alt loc destinat păstrării banilor încasați, (f.d.13-14).

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Iar, în baza dispoziției art. 3 alin. (1) lit. a) din aceeași Lege, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi.

Conform prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) Cod fiscal, contribuabilul este obligat să țină evidența contabilă conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte organului fiscal și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, să asigure integritatea documentelor de evidență contabilă în conformitate cu cerințele legislației, să efectueze încasările bănești în numerar prin intermediul dispozitivelor și sistemelor pentru înregistrarea operațiunilor cu numerar, respectînd reglementările aprobate de Guvern, inclusiv Lista genurilor de activitate al căror specific permite efectuarea încasărilor bănești în numerar fără aplicarea mașinilor de casă și de control.

Potrivit pct. 10 lit. e) din Anexa nr. 5 din Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar,

aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28 aprilie 1998 (în vigoare la data constatării încălcării fiscale), se consideră că operațiunea economică nu este înregistrată în MCC, deci decontările bănești în numerar se efectuează fără aplicarea MCC (se desfășoară activitate fără utilizarea MCC), în următoarele cazuri: la verificare se depistează existența unei sume de mijloace bănești excedente, care nu poate fi justificată prin datele înscrise în documentele emise de MCC.

Iar, în baza pct. 3 din Anexa nr. 5 din același Regulament, prin noțiunea de sumă de mijloace bănești excedent/deficit se înțelege diferența pozitivă (+)/negativă (-) dintre suma efectivă de mijloace bănești din caseta (sertarul) pentru bani a MCC sau, în același sens, din locul special destinat pentru primirea și păstrarea temporară a mijloacelor bănești provenite din operațiunile economice curente (încasări curente și vărsăminte de serviciu de numerar) și suma curentă de mijloace bănești înregistrată în MCC.

În conformitate cu prevederile art. 248 Cod fiscal, după examinarea cazului de încălcare fiscală, organul fiscal emite o decizie, care trebuie să conțină: a) denumirea organului în al cărui nume se pronunță decizia; b) funcția, numele și prenumele persoanei care a emis decizia; c) data și locul examinării cazului; d) remarca despre participarea persoanelor care au săvârșit încălcarea fiscală (reprezentanților lor); e) denumirea (numele, prenumele), sediul (domiciliul), codul fiscal al persoanei care a săvârșit încălcarea fiscală; f) descrierea încălcării fiscale cu indicarea articolelor, alineatelor, punctelor din actele normative care au fost încălcate; g) indicarea articolului, alineatului, punctului din actul normativ care prevede sancțiunea fiscală; h) decizia asupra cazului; i) termenul și modul de contestare a deciziei; j) alte date referitoare la caz; k) semnătura persoanei care a emis decizia.

Dispoziția art. 239 Cod fiscal statuează precum că scopul procedurii de examinare a cazului de încălcare fiscală constă în: clarificarea promptă, multilaterală, exhaustivă și obiectivă a circumstanțelor în care s-a produs, soluționarea lui în strictă conformitate cu legislația, asigurarea îndeplinirii deciziei, precum și stabilirea cauzelor și condițiilor care au contribuit la comiterea încălcării fiscale, prevenirea încălcărilor, educarea în spiritul respectării legilor și consolidarea legalității.

Iar, în temeiul art. 240 lit. a) Cod fiscal, procedura de examinare a cazului de încălcare fiscală nu poate fi inițiată, iar procedura inițiată urmează a fi încheiată dacă: a) se constată că nu a avut loc nici o încălcare fiscală.

Având în vedere circumstanțele esențiale ale pricinii în raport cu normele legale sus-indicate, instanța de recurs reține ca fiind întemeiată concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare privind ilegalitatea deciziei

Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău nr. 573/3/11 din 20 februarie 2013, ca fiind emisă contrar legii.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit art. 123 alin. (2) CPC, Faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane.

Astfel că, faptele stabilite prin hotărîrea irevocabilă a Judecătoriei Briceni din 18 aprilie 2013 au putere de lucru judecat.

Mai mult decît atît, faptul stabilit precum că excedentul de mijloace bănești în sumă de 1 650 lei erau banii personali ai operatorului-casier, pe care acesta îi păstra în sertarul de jos al mesei de lucru, nu în safeu, sau în alt loc destinat păstrării banilor încasați, se află într-o legătură directă cu încălcarea fiscală pentru care a fost sancționată intimata SRL “Magister-Lux” prin decizia Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău nr. 573/3/11 din 20 februarie 2013.

În acest context, instanța de recurs consideră necesar a menționa că efectul pozitiv al puterii lucrului judecat se manifestă ca prezumție, mijloc de probă de natură să demonstreze ceva în legătură cu raporturile juridice dintre părți, venind să demonstreze modalitatea în care au fost dezlegate anterior anumite aspecte litigioase în raporturile dintre părți, fără posibilitatea de a se statua diferit.

Altfel spus, efectul pozitiv al lucrului judecat se impune într-un al doilea proces care nu prezintă tripla identitate cu primul, dar care are legătură cu aspectul litigios dezlegat anterior, fără posibilitatea de a mai fi contrazis.

Această reglementare a puterii de lucru judecat în forma prezumției vine să asigure, din nevoia de ordine și stabilitate juridică, evitarea contrazicerilor între considerentele hotărîrilor judecătorești. Prezumția nu oprește judecata celui de-al doilea proces, ci doar ușurează sarcina probațiunii, aducînd în fața instanței constatări ale unor raporturi juridice făcute cu ocazia judecății anterioare și care nu pot fi ignorate.

Prin urmare, conform art. 234 alin. (1) Cod fiscal, sancțiunea fiscală nu se aplică, în întregime sau parțial, iar în cazul în care a fost deja stabilită se anulează, în întregime sau parțial, dacă se prezintă dovezi ce confirmă legalitatea tuturor acțiunilor (inacțiunilor) sau a unor acțiuni (inacțiuni) considerate anterior ilegale. Veridicitatea și autenticitatea dovezilor prezentate pot fi verificate de organul fiscal la sursă sau la alte persoane. Documentele prezentate cu încălcarea termenelor stabilite de organul fiscal sau după efectuarea controlului fiscal sînt verificate în mod obligatoriu.

Din aceste raționamente, argumentele Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău în susținerea cererii de recurs, sînt neîntemeiate.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sînt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău și a menține decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art.art. 444, 445 alin. (1) lit. a), 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2014 și hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, adoptate în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Magister Lux” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecător

Judecătorii

Nicolae Clima

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Ion Corolevschi

Svetlana Novac